

บทความวิชาการ**การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล**ชัยพฤติน แยนนา¹ ฮูซีน ฮาซันนัธ² เดช คำเคน³ อิบบรอเฮง อาลฮูเซน⁴¹ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000² อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000³ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี 94160⁴ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000**บทคัดย่อ**

บทความวิชาการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา สำหรับครูในยุคดิจิทัล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษามีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูอิสลามศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทักษะการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับยุคสมัย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคดิจิทัลควรปรับแนวทางการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับโลกการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ในบทบาทของผู้สอนถือเป็นปัจจัยสำคัญ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนำมาปรับใช้ในรูปแบบที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล การปรับเปลี่ยนนี้รวมถึงการใช้กลยุทธ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้สื่อและแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ บทความนี้จึงมุ่งเสนอแนวทางและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับตัวและออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา, ครูอิสลามศึกษา, เทคโนโลยีดิจิทัล

บทความวิชาการ

Islamic Studies Learning Management in The Age of Digital Technology.

Saifuddeen Yaena¹ Hooseen Hasan² Deach Kamken³ Ibroheng Alhusain⁴

¹ Teacher Faculty of Education Yala Rajabhat University, Mueang Yala, Yala 95000

² Teacher Faculty of Education Yala Rajabhat University, Mueang Yala t, Yala 95000

³ Teacher Faculty of Education Fatoni University, Yarang, Pattani 94160

⁴ Teacher Faculty of Education Yala Rajabhat University, Mueang Yala, Yala 95000

Abstract

This academic article aims to present concepts and theories on Islamic studies learning management for teachers in the digital age, ensuring that Islamic education aligns with the educational changes of the 21st century. Islamic studies teachers are required to adjust their teaching skills to suit the times. The study found that Islamic studies in the digital era should adapt teaching approaches to match the learning environment of today's students. By incorporating digital technology, educators can create a diverse learning process that benefits students' educational development. Teachers play a crucial role and must develop digital skills to apply them in ways that meet the needs of learners in the digital age. These adjustments include utilizing suitable technological strategies, engaging digital media, various online platforms, and developing digital tools to establish an effective learning environment. This article, therefore, aims to propose approaches and strategies for managing Islamic studies learning in the digital age to help educators adapt and design teaching methods that address the needs of today's learners.

Keywords: Islamic studies Learning management, Islamic Studies Teacher, Digital Technology

บทความวิชาการ

บทนำ

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดขึ้นในทุกวินาที จากศตวรรษที่ 20 สู่ศตวรรษที่ 21 ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้เกิดเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลที่เชื่อมโยงโลกในแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งปัจจุบันอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ ก็ได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกคนต้องมีไว้เพื่อตอบสนองต่อความก้าวหน้าของการเติบโตของโลก ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของธุรกิจ การเงิน เศรษฐกิจ การแพทย์ และการศึกษา (พีรดา เชื้อผู้ดี, 2018) ทั้งนี้โลกของการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความท้าทายต่อวงการการศึกษาที่จะต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ดังนั้นการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงครูที่จะต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย ประกอบด้วย รูปแบบการสอน เทคนิคการสอน วิธีการถ่ายทอดความรู้ และการประเมินผล ทั้งนี้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ แท็บเล็ต มีบทบาทต่อการใช้กิจวัตรประจำวันของการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (จารุวัจน์ สองเมือง, 2558) ที่เห็นได้ชัด คือ ต้องการความอิสระในการเลือกที่ตนเองพอใจ การแสดงความคิดเห็น ปลายเปิด มีความต้องการดัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและให้ตรงตามต้องการของตน อยากเป็นตัวของตัวเอง ความสนุกสนาน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเวลานานๆ และต้องการความรวดเร็ว ในขณะที่ครูจะสอนยังสอนในลักษณะเดิม ไม่มีการปรับเปลี่ยนการสอน เช่น สอนแบบบรรยายให้นักเรียนฟัง ไม่มีกิจกรรม สื่อที่ไม่ดึงดูดต่อผู้เรียน ไม่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นและให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในการนำมาใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยมีผู้สอนเป็นโค้ชหรืออำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ (พิชยา ทอดทั้ง, 2559) สร้างให้ผู้เรียนเป็นนักคิดและนักพัฒนาถือเป็นหัวใจหลักในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับยุคปัจจุบัน ครูจะเป็นผู้สอนอย่างเดียวเหมือนเมื่อก่อนไม่ได้ จะต้องให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย โดยที่ครูออกแบบการเรียนรู้ ครูเป็นผู้แนะนำ ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งการสร้างสรรค์ด้วยตัวเองคือแนวทางสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ถึงเวลาแล้วที่ผู้สอนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับการศึกษาไทยเป็นอย่างยิ่ง (ศิริพรอนุสา, 2565)

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตตั้งแต่ต้นจนกระทั่งการกลับไปสู่ห้องนอนของคนในยุคปัจจุบัน ซึ่งปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลง จารุวัจน์ สองเมือง (2559) ได้กล่าวไว้ ดังนี้ 1) ปัจจุบันเป็นยุคที่คนส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรทัศน์เคลื่อนที่ โดยไม่รู้ตัวว่าใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้มีขนาดที่เล็กลงแต่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและแปลงรูปทรงเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่างๆ ที่สามารถประมวลผลนำเสนอได้อย่างรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ดังกล่าวจะเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกันอย่างสะดวกและรวดเร็ว ผู้คนสามารถเชื่อมต่อและถ่ายโอนข้อมูลจำนวนมากมาได้อย่างสะดวกและเป็นอิสระ และสามารถใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายในการเข้าถึงข้อมูลได้ 2) การดำเนินการของเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เป็นจำนวนมากๆ ทำให้ระบบดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินการทำธุรกรรมต่างๆ เช่น ด้านการเงิน การสื่อสาร ด้านการแพทย์ และการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้คนสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินการทำธุรกรรมได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดเวลาไหนก็ตาม เพียงแค่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ขณะเดียวกันการใช้อินเทอร์เน็ตก็ให้ความสำคัญต่อการระบุตัวตนของผู้ใช้มากขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างความปลอดภัย

บทความวิชาการ

สำหรับผู้ใช้งานด้วย และ 3) ขอบเขตและข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ที่ผู้คนที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย ในขณะที่ผู้คนที่สามารถรับแหล่งข่าวหรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารไปสู่สาธารณะได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เมื่อการเข้าถึงข้อมูลเป็นเรื่องง่ายด้ายแล้ว ความยากกลับเป็นเรื่องของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ผู้คนจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจถึงความถูกต้องในข้อมูลที่ได้รับ

ดังนั้นการศึกษาจึงต้องเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 การศึกษาถือว่าจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้วยเช่นกัน บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้นั้นก็คือ “ครู” เพราะครูผู้ที่รับหน้าที่หลักในการรับผิดชอบ เช่น กระบวนการจัดการเรียนรู้ ดูแลนักเรียน สั่งสอนนักเรียน และปลูกฝังทั้งวิชาความรู้และปรับพฤติกรรมแก่นักเรียน ดังเช่น พิมพันธุ์ เดชคุปต์และคณะ (2555) ได้กล่าวว่า ครูถือว่าเป็นบุคคลสำคัญมากที่สุด ที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ครูต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้มีความเป็นมืออาชีพ มีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีความสามารถและศักยภาพสูง มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทางการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับ วิจารย์พานิช (2555) ที่ได้กล่าวโดยสรุปถึงความท้าทายต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ว่าครูยุคใหม่ควรมีวิธีคิดหรือกระบวนการที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้แบบให้รู้จริง (Mastery Learning) และเน้นลงมือปฏิบัติ (Action Learning) เตรียมผู้เรียนไปเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ (knowledge worker) และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ (learning person) และทักษะที่สำคัญที่สุดที่ครูต้องปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อที่เขาเป็นบุคคลที่มีทักษะการปฏิบัติงานและทักษะความสำเร็จส่วนบุคคลนั้นคือ ทักษะการเรียนรู้ (learning skills) ของคนศตวรรษที่ 21

การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพให้นักเรียนให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา ครูอิสลามศึกษาถือว่ามีความจำเป็นในหลากหลายแขนงวิชาที่ต้องเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากอิสลามศึกษาเป็นสาขาวิชาที่ทำหน้าที่หลายสถานะในสังคม ทั้งในแง่ของการพัฒนาคนเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกของสังคมแล้ว ยังเป็นกลไกหลักของสถาบันศาสนาซึ่งเป็นสถาบันสำคัญของสถาบันทางสังคมอีกด้วย ดังนั้นในปัจจุบัน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีผลกระทบอย่างมากในชีวิตประจำวันรวมถึงในโลกของการศึกษาด้วย ยุคดิจิทัลนำเสนอโอกาสและความท้าทายมากมายสำหรับครูในการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน (Nila Nirawana, 2023) ครูอิสลามศึกษาต้องมีทักษะในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นแกนขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา บทบาทของครูที่มีต่อนักเรียนในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ครูต้องมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ดี ให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด และความปลอดภัยทางดิจิทัล นอกจากนี้ยังควรช่วยให้นักเรียนเข้าใจแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และพัฒนาทักษะในการประเมินความถูกต้องและความถูกต้องของข้อมูลที่พบในโลกดิจิทัล (ชัยพฤตินัย แนนนา, 2564) ในขณะที่ครูยังทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลอีกด้วย ควรช่วยให้นักเรียนเข้าใจคุณค่าทางศาสนาและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี ครูสามารถสอนหลักธรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ความรับผิดชอบด้านดิจิทัลและความสำคัญของการรักษาปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ที่ดี (วิลาวัลย์ โพธิทอง, 2018) บทบาทของครูจะต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ครูควรจะสามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการ

บทความวิชาการ

เรียนรู้ทางศาสนาเพื่อให้นักเรียนน่าสนใจและมีการโต้ตอบกันมากขึ้น สามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน หรือสื่อการสอน เนื้อหาดิจิทัลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอเนื้อหาทางศาสนาและอำนวยความสะดวกในการอธิบายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างเข้มข้น อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล ครูยังต้องเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาความตระหนักรู้ทางจิตวิญญาณของนักเรียนด้วย ครูควรช่วยนักเรียนใช้เทคโนโลยีเป็นหนทางในการกระชับความสัมพันธ์กับพระเจ้าและเพิ่มความเข้าใจในศาสนาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนั้นบทบาทของครูที่มีต่อนักเรียนในยุคดิจิทัล ได้แก่ การพัฒนาความรู้ด้านดิจิทัล การแนะนำแนวทางศีลธรรมและจริยธรรม การใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้และการพัฒนาจิตสำนึก ครูต้องวางแผนก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือ เอกสารประกอบการสอน และการประเมินผลการสอนที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะเผชิญกับความท้าทายและพัฒนาแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (เกษตรชัย และหิมี,2011)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเนื้อหาของบทความครอบคลุมเรื่อง กลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ การพัฒนาเครื่องมือดิจิทัล และแนวทางการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล และช่วยให้ครูมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ในวิชาอิสลามศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และการสอนช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดูเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้อย่างกว้างขวางที่สามารถสอบถามได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ วิดีโอ หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับวิชาอิสลามศึกษา ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสนใจและการมีส่วนร่วม เทคโนโลยีสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีส่วนร่วม เช่น การใช้แอปพลิเคชันที่มีการตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือการสร้างเกมที่ใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาที่ต้องการ (Muh Ibnu Sholeh, 2023) การทำให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์แบบบุคคล การใช้เทคโนโลยีการสอนช่วยให้สามารถปรับปรุงการสอนให้เป็นไปตามความต้องการและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน โดยสามารถปรับการนำเสนอเนื้อหา การให้ข้อมูล หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การสร้างทักษะการเรียนรู้สมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีการสอนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการทำงานและชีวิตประจำวันในสมัยปัจจุบัน การเพิ่มความรู้ในเชิงลึก การใช้เทคโนโลยีการสอนช่วยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรที่มีความเชื่อถือได้จากทั่วโลก ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้ในเชิงลึกในเรื่องของวิชาอิสลามศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสนุกสนานขึ้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในสมัยปัจจุบันให้เต็มທີ່ทั้งในด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและความรู้ในเรื่องของวิชาอิสลามศึกษาในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว . (Samsul Rani, 2023).

บทความวิชาการ

การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เช่น การใช้สื่อการสอนแบบดิจิทัล เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจในหลายๆ ด้าน เหตุผลที่ใช้เทคโนโลยีการสอนเป็นประโยชน์สำคัญได้แก่

1) การทำให้เรียนรู้มีความเพลิดเพลิน การใช้สื่อการสอนแบบดิจิทัล เช่นวิดีโอการสอน, ภาพประกอบที่มีเสียงเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการทำให้นักเรียนมีความสนใจและตื่นตัวในการเรียนรู้. การใช้เทคโนโลยีการสอนในการพัฒนาการเรียนรู้ในวิชาอิสลามศึกษามีความสำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนไม่เพียงแต่ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความเพลิดเพลินสำหรับนักเรียนอีกด้วย การใช้สื่อการสอนแบบดิจิทัล เช่น วิดีโอการสอน ภาพประกอบที่มีเสียง และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสอน มีผลทำให้กระบวนการเรียนรู้ในวิชาอิสลามศึกษามีความสนุกสนานและน่าสนใจมากขึ้น นักเรียนมีโอกาสได้สัมผัสกับบทเรียนที่หลากหลายและมีการนำเสนอที่สมบูรณ์ขึ้น ทำให้พัฒนาทักษะและความรู้ได้อย่างเต็มที่ (Sembiring, 2024). การใช้เทคโนโลยีในการสอนยังช่วยสร้างการเรียนรู้ที่เป็นอิสระและสะดวกสบายขึ้นสำหรับนักเรียน โดยที่พวกเขาสามารถเข้าถึงข้อมูลและบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาตามความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นผ่านทางคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ เรียนรู้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ที่เป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายได้อย่างมากขึ้น นอกจากนี้ เทคโนโลยียังช่วยให้การสอนในวิชาอิสลามศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยที่ครูสามารถสร้างบทเรียนที่มีความสมดุลระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ และมีโอกาสในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่ช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (Musyafak, 2023). ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาไม่เพียงเพิ่มคุณค่าและประสิทธิภาพให้กับกระบวนการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความเพลิดเพลิน ทำให้นักเรียนมีความสนใจและตื่นตัวในการเรียนรู้มากขึ้น.

2) การเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็ว สื่อการสอนแบบดิจิทัลช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอในการเข้าถึงห้องสมุดหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ การใช้เทคโนโลยีการสอนในการศึกษาวิชาอิสลามมีความสำคัญอันมากมายในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความแข่งขันและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสาขาการเรียนรู้และการสอน การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการสอนไม่เพียงแต่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังเสริมสร้างความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็วและสะดวกสบายให้กับนักเรียนในวิชาอิสลามศึกษา การใช้สื่อการสอนแบบดิจิทัลช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิชาอิสลามได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องรอในการเข้าถึงห้องสมุดหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่นักเรียนบางคนอาจพบเมื่อต้องการศึกษาหรือสืบค้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชานี้ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ในโลกภายนอกได้ การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้ง่ายจะช่วยให้การศึกษาวินิจฉัยอิสลามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีการสอนยังช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยทำให้สามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น และช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างน่าสนใจและมีความสุขมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในการศึกษาวินิจฉัยอิสลามเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความสะดวกสบายและความเป็นไปได้ในการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคปัจจุบันและอนาคต. (Turnip, 2023).

บทความวิชาการ

3) การปรับใช้การเรียนรู้ได้สะดวก สื่อการสอนแบบดิจิทัลสามารถปรับแต่งได้ให้เข้ากับสถานการณ์การเรียนรู้แต่ละรูปแบบ เช่นการสร้างโมดูลการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการและระดับความเข้าใจของนักเรียน การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษามีความสำคัญอันโดดเด่นในการปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสมัยที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในชีวิตประจำวันของเรา การนำเทคโนโลยีการสอนเข้าสู่ห้องเรียนไม่เพียงแต่เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีพลิตเพลิน แต่ยังช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนในการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม (Alfian, 2023) หนึ่งในความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาคือความสามารถในการปรับเปลี่ยนและปรับเนื้อหาการเรียนรู้ให้เข้ากับสถานการณ์และความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงเวลา ด้วยเทคโนโลยีการสอนแบบดิจิทัล อาจสร้างโมดูลการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับแต่งได้ตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา การใช้สื่อต่างๆ เช่น วิดีโอ ภาพถ่าย แผนภาพ เป็นต้น การใช้เทคโนโลยีทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจอย่างแท้จริงสำหรับนักเรียน อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือการสร้างโอกาสให้กับนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ใช้เทคโนโลยีการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยการปรับแต่งและสร้างเครื่องมือการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและระดับความเข้าใจของนักเรียน ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ในวิชาอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาไม่เพียงแต่เพิ่มคุณค่าให้กับกระบวนการการเรียนรู้อย่างทั่วไป แต่ยังช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนในการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมอิสลามอย่างมีคุณภาพ (Helandri, 2024)

4) การสร้างสรรค์และแบ่งปันความรู้ นักเรียนสามารถมีโอกาสนในการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ของตนเองและแบ่งปันกับผู้อื่นผ่านช่องทางออนไลน์ เช่นการสร้างวิดีโอการอธิบายหรือบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้นๆ การใช้เทคโนโลยีการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาอิสลามศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีได้มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่นักเรียนสามารถมีโอกาสนในการสร้างสรรค์เนื้อหาการเรียนรู้ของตนเองและแบ่งปันกับผู้อื่นผ่านช่องทางออนไลน์เป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในวิชาอิสลามศึกษาช่วยให้นักเรียนมีโอกาสนในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและคุณค่าทางศาสนาที่เกี่ยวข้อง การสร้างสรรค์เนื้อหาการเรียนรู้เป็นโอกาสที่นักเรียนจะได้ทำความเข้าใจเรื่องราวและสังเกตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักการและคุณค่าของอิสลาม นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่มีความเชี่ยวชาญและหลากหลาย ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างพลิตเพลินและท้าทาย การสร้างวิดีโอการอธิบายหรือบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาอิสลามศึกษาและแบ่งปันผ่านช่องทางออนไลน์เป็นวิธีที่สามารถสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและน่าสนใจ ผ่านการสร้างสรรค์เนื้อหาเหล่านี้ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของตนเอง โดยทำให้เกิดการสร้างสรรค์และพัฒนาไอเดียที่น่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ยังช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างนักเรียนและเพิ่มความเข้าใจในหัวข้อที่ศึกษาอยู่ ดังนั้น การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาที่เน้นการสร้างสรรค์และแบ่งปันความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

บทความวิชาการ

ที่น่าสนใจและท้าทาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต (พีระพงษ์ แสงศรี, 2566)

5) การทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ใช้ชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ ทำให้การเรียนรู้มีความสมเหตุสมผลและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในวิชานี้กับประสบการณ์ชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สอดคล้องและสมเหตุสมผลต่อชีวิตประจำวันของพวกเขาเอง (Sukana, 2024) ความสำคัญของการมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษามีหลายประการที่น่าพูดถึงขอเสนอเหตุผลที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) เชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีการสอนสามารถช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของพวกเขาได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันของพวกเขา

2) สร้างความสนใจและการมีส่วนร่วม การใช้เทคโนโลยีการสอนที่น่าสนใจและสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมได้จะช่วยส่งเสริมความสนใจและการมีส่วนร่วมของพวกเขาในการเรียนรู้อิสลามศึกษา

3) สร้างทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาช่วยสร้างทักษะที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เช่น การใช้งานโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเฉพาะทางในอิสลาม

4) เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ โดยทำให้ข้อมูลที่สอนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นและเกิดการจดจำที่ยาวนานมากขึ้น

ดังนั้น การมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือสำหรับการสอนแบบดั้งเดิม แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในวิชาอิสลามกับประสบการณ์ชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าในการพัฒนาทักษะและความรู้ให้กับนักเรียนในสถานการณ์ทางการศึกษาและชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุผลเหล่านี้ การใช้เทคโนโลยีการสอนแบบดิจิทัลในวิชาอิสลามศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูง อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีนั้นผู้สอนยังต้องมีการควบคุมและการดูแลอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ของนักเรียนในระยะยาว

การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เช่น Moodle, Google Classroom, หรือ Microsoft Teams เป็นต้น เป็นวิธีที่ดีในการจัดการเนื้อหาการเรียนรู้ สามารถอัปโหลดวิดีโอ, วัสดุการเรียนรู้, และการทำแบบทดสอบเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถติดตามความก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีสื่อสาร การใช้โปรแกรมการสื่อสารออนไลน์เช่น Zoom, Skype, Google meet, facebook หรือ Line เป็นต้น สามารถช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ การใช้เกมและแอปพลิเคชันการเรียนรู้ การใช้แอปพลิเคชันและเกมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาอิสลามศึกษา เช่น Quran Academy, Muslim Pro, Islamhouse, หรือ Islamic GPS เป็นต้น สามารถเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีส่วนได้เสียให้กับนักเรียน การใช้สื่อการสอนแบบอินเทอร์แอคทีฟ การใช้วิดีโอการสอน ภาพถ่าย และแผนผังอินเทอร์แอคทีฟเพื่ออธิบายหรือ

บทความวิชาการ

สร้างความเข้าใจในเรื่องศาสนาอิสลาม สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้แบบมีเชิงปฏิบัติและเติบโตในศาสนาได้ การใช้อุปกรณ์การเรียนรู้แบบทรงพลัง การใช้อุปกรณ์การเรียนรู้แบบทรงพลัง เช่น การใช้เอกสารอ้างอิงที่มีคุณภาพสูง ภาพถ่าย หรือวิดีโอการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในเรื่องศาสนาได้ การผสมผสานเทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาด้วยวิธีการเหล่านี้สามารถช่วยให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้นสำหรับนักเรียน และช่วยสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และเติบโตในทางศาสนาได้ดีขึ้น(Ashari,2024)

การพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษาสามารถทำได้โดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง โดยมีเครื่องมือสร้างสื่อการสอนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้ การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ การสร้างคลาสนออนไลน์หรือแพลตฟอร์มการเรียนร่วมสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และสามารถเรียนรู้ได้ตามรอบตามความสะดวกของตนเอง การใช้วิดีโอและมัลติมีเดีย : การสร้างวิดีโอหรือเนื้อหาที่มีมัลติมีเดียที่เน้นการอธิบายและแสดงตัวอย่างต่าง ๆ เช่น การบรรยายเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การแสดงภาพประกอบ หรือวิดีโอเรื่องสั้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอิสลาม การใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ มีหลายแอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อช่วยในการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เช่น แอปพลิเคชันที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและปฏิบัติศาสนา และแอปพลิเคชันที่ให้คำแนะนำในการศึกษาอัลกุรอาน และฮาดิษ (เดช คำเคน, 2564) การใช้เกมการเรียนรู้ การสร้างเกมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม เช่น เกมที่ทดสอบความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อิสลาม หรือเกมที่ให้สมมติฐานในการตัดสินใจตามศาสนา การใช้อุปกรณ์สื่อสารออนไลน์ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น กลุ่มออนไลน์ในเฟซบุ๊กหรือช่องทางสื่อสารอื่น ๆ ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีการสอนในวิชาอิสลามศึกษามีประโยชน์อย่างมากในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาของวิชานี้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและทราบถึงความหมายของศาสนาและวัฒนธรรมอิสลามได้อย่างถูกต้องและครอบคลุม (Permana, 2024)

แนวทางการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สำคัญ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูสอนอิสลามศึกษา มี 4 แนวทางได้แก่ (Djuanda,2024)

1) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ Authoring Tools ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยอยู่ในรูปของโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้ จะช่วยในการรวบรวมจัดลำดับและนำเสนอเนื้อหาข้อมูลความรู้ที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ (Text) ภาพนิ่ง (Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) วิดีทัศน์ (Video) เสียง (Sound) ซึ่งหากสื่อที่ครูจัดทำมีสื่อหลายชนิดจะ เรียกว่า “สื่อผสม” (Multimedia) โปรแกรมที่ใช้จัดการสื่อต่างๆ เหล่านี้ได้แก่ โปรแกรม Microsoft Office เช่น Word/Excel/PowerPoint เป็นต้น ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาให้กับนักเรียน โปรแกรม Adobe Captivate ใช้จัดทำสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) โปรแกรมผลิต E-book ได้แก่ Desktop Author หรือ Adobe Acrobat เป็นต้น โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ เช่น Adobe Premier Capcut โปรแกรมบันทึกการทำงานของหน้าจอ เช่น Camtasia

2) เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล Presentation Tools เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ของครูไปยังผู้เรียนโดยใช้ระบบ และอุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลให้กับนักเรียนโดยผ่านทางเครื่องฉาย (Projector) หรือ Smartboard หรือโทรทัศน์ที่มีจอขนาดใหญ่

บทความวิชาการ

คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ (Mobile devices) ในการนำเสนอข้อมูลให้กับนักเรียนผ่านทางระบบออนไลน์ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ฝากข้อมูลไว้ในระบบออนไลน์เช่น เว็บไซต์ของครู เว็บไซต์ของโรงเรียน ระบบ จัดเก็บข้อมูลออนไลน์ (Cloud) หรือเว็บฝากสื่อเช่น Youtube Slideshare ใช้ระบบจัดการเรียนรู้ (Learning Management System : LMS) เช่น Moodle Google Classroom - Yammer เป็นต้น

3) เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน Tools in the Classroom เป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยเน้นหลักการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้แก่ การใช้กระดานอัจฉริยะ (Smartboardหรือ Active board) ที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัตินำเสนอ ฯลฯ ในชั้นเรียน โปรแกรมถามตอบในชั้นเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น Kahoot! ใช้โปรแกรมวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ระบบอินเทอร์เน็ต เช่น Socrative โปรแกรมถามตอบหรือระดมความเห็นในชั้นเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น Padlet หรือเครื่องมือในกลุ่ม Google เช่น Google Form, Google Sheet โปรแกรมสร้างแผนผังความคิด (Mind map) เช่น X-Mind Free Mind โปรแกรมคำนวณและนำเสนอแผนภูมิเชิงสถิติ เช่น Excel โปรแกรมจับเวลา ใช้กำหนด/ควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียน โปรแกรมสืบค้นข้อมูล เช่น Search engine ต่าง ๆ

4) เทคโนโลยีการจัดทำแหล่งข้อมูล Resources Development Tools เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูล/แหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ แหล่งข้อมูลในระบบออนไลน์ที่จัดเก็บแบบ Cloud Computing Google Drive / Sheet / Form / Doc / Slide One Drive - Dropbox Youtube Slideshare Website Wix.com WordPress

แนวทางการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล

การเป็น “ครูยุคดิจิทัล” จะต้องปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน อีกทั้งในเรื่องของเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ การสื่อสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ล้วนเป็นสิ่งที่ท้าทายและต้องพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา และต้องตระหนักพฤติกรรมของนักเรียนในยุคปัจจุบันที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ดังนั้น ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อครูที่จะต้องเข้าถึงเทคโนโลยีและรู้เท่าทันดิจิทัลไม่ใช่เพียงแค่เพื่อการสร้างแนวทางการเรียนรู้ใหม่ ๆ เท่านั้น แต่ยังต้องเป็นไปเพื่อการรู้เท่าทันนักเรียนในยุคดิจิทัลอีกด้วย (Binti Ulfatul Janah, 2024)

ดังนั้นสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่ครูจะต้องให้ความสำคัญเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

1) **ส่งเสริมและพัฒนาทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครู** ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนของของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ควรส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายความรู้ระหว่างครูต่างสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มีกลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก และช่องยูทูบ เป็นการแลกเปลี่ยน เช่น การจัดการเรียนรู้ (Knowledge Management: KM) เพื่อรวมตัวกัน ทำงานเป็น ทีม (Professional Learning Community: PLC) โดยใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูไม่จำกัดเพียงวิธีการสอนของตนเองเท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนรู้วิธีการสอนจากสถานศึกษาอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

บทความวิชาการ

2) **ครูต้องพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ตลอดเวลา** เนื่องจากในสภาพปัจจุบันการศึกษาเน้นการใช้ทักษะเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย เมื่อพิจารณาผลดีของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ออกแบบและสร้างการจัดการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่เนื้อหา บทเรียน การนำเสนอ สื่อการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูล และการเผยแพร่ผลงานของนักเรียน นอกจากนี้ ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูสร้างสังคมของการทำงานเป็นทีมระหว่างครูกับองค์กรต่างๆ ให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เช่น การประชุมสัมมนา การติดต่อสื่อสาร การนำเสนอ และเผยแพร่ความรู้ จะเห็นได้ว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของครูมีความสำคัญเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน ครูควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสังคมแห่งการเรียนรู้รวมถึงใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคปัจจุบัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศล้วนแล้วเป็นเครื่องมือที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งการกำกับดูแลผู้สอนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมพัฒนาผู้สอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในยุคปัจจุบัน ผู้สอนอิสลามศึกษาต้องให้ความสำคัญพยายามศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีด้วยตนเอง เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ ความรู้ต่าง ๆ ในปัจจุบันผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตัวเองเพียงแค่อินเทอร์เน็ตทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาแบบไร้พรมแดนผ่านระบบเครือข่ายหรือแบบฟอร์มต่างๆ ที่อยู่บนโลกออนไลน์ ยุคนี้จึงถือว่าเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทั่วทุกมุมโลก ในขณะที่การเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องในด้านของข้อมูลต่างๆ จะต้องอาศัยผู้สอนที่เข้าใจ มีประสบการณ์ และมีความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีด้วยเช่นกัน ดังนั้น “ครู” จึงต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ ผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้ประเมินตรวจสอบข้อมูลต่างๆ และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนตรวจสอบและรู้จักเลือกศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีวิจารณญาณ เพราะข้อมูลสารสนเทศที่เผยแพร่บนระบบอินเทอร์เน็ตนั้นทั้งข้อมูลที่ต้องการและข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการกลั่นกรอง รวมถึงการออกแบบกระบวนการในการใช้ด้วย เพื่อการเรียนรู้ที่น่าพาผู้เรียนไปถึงเป้าหมายที่ต้องไว้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่สมบูรณ์และยั่งยืน ให้สอดคล้องกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาต่อไป

บรรณานุกรม

- พีระพงษ์ แสงวงศรี. การศึกษาการยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับระบบการศึกษา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- จารุวัจน์ สองเมือง. (2558). การสอนอิสลามศึกษาสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21. ค้นหาจากเว็บไซต์ (<https://www.gotoknow.org/posts/587520>) (วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567).
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และคณะ. (2555). “สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง”. ใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (บรรณาธิการ). เพื่อความเป็นเลิศของการครูศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

บทความวิชาการ

- พิชยา ทอดทั้ง. (2559) สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มข้นในโรงเรียนของรัฐ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิกุล นามสูง. (2022). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 : วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 หน้า 30-43
- เกษตรชัย และหิเม.(2554). พฤติกรรมการสอนของครูภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสาม จังหวัดชายแดนใต้ วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. ปีที่ 17 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2554) หน้า 561-573
- ศิริพรอนุสสา, สุวิทย์สละมเต๊ะ, อาจารย์สราวุธ และชน. (2565). เยาวชนไทยกับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 37 (กรกฎาคม-ธันวาคม) 209-229
- วิลาวัลย์ โพธิทอง. (2018). เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences) 2018; 11(2) 18-26
- ชัยพฤตดิน แยนนา.(2564). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม. วารสาร อัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 11 ฉบับที่ 22 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 9-21
- เดช คำเคน. (2564). การพัฒนาเว็บแอปพลิเคชันเพื่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการสาระอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาตามแนวคิด Qaimt Model.วารสาร อัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 11 ฉบับที่ 22 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 455-470
- Ashari, A., Buntu, A., Windarsih, Y., & Trianto, M. (2024). Pendampingan Penggunaan Platform Gamifikasi untuk Pembuatan Media Evaluasi Pembelajaran Online. Jurnal Abdidas, 5(1), 26-32.
- Nila Nirwana.(2023). Peran Guru Pendidikan Agama Islam di era digital. Jurnal Pendidikan Profesi Guru Agama Islam, (ISSN 2829-9078), 234-241.
- Muh Ibnu Sholeh. (2023).Integrasi Teknologi dalam Manajemen Pendidikan Islam: Meningkatkan Kinerja Guru di Era Digital. Jurnal Tinta: Jurnal Ilmu Keguruan Dan Pendidikan, 5(2),104-126.
- Samsul Rani. (2023). Transformasi Komunikasi Dakwah dalam Era Digital: Peluang dan Tantangan dalam Pendidikan Islam Kontemporer. AL-MIKRAJ Jurnal Studi Islam dan Humaniora (E-ISSN 2745-4584), 4(1), 207-216.
- Musyafak, M., Subhi, M. R. I. (2023). Strategi Pembelajaran Pendidikan Agama Islam dalam Menghadapi Tantangan di Era Revolusi Industri 5.0. Asian Journal of Islamic Studies and Da'wah, 1(2), 373-398.
- Turnip, R. S. (2023). Peningkatan Literasi Digital di Kalangan Pelajar: Pengenalan dan Praktik Penggunaan Teknologi Pendidikan. Jurnal Review Pendidikan dan Pengajaran (JRPP), 6(4), 2302-2310.

บทความวิชาการ

- Alfian, R. N., Ilma, M. (2023). Menakar Peluang dan Tantangan dalam Membidik Strategi Pendidikan Islam di Era Globalisasi. MA'ALIM: Jurnal Pendidikan Islam, 4(1), 71-83.
- Sembiring, T. B., Dewi, R. D. L. P., Gugat, R. M. D., Febrian, W. D., Amrizal, A., & Ansori, A. (2024). Peningkatan Kapasitas Dosen Dalam Pendidikan Berbasis Teknologi: Workshop Dan Pelatihan Mendalam. Community Development Journal: Jurnal Pengabdian Masyarakat, 5(1), 581-590.
- Helandri, J., Supriadi, S. (2024). IMPLEMENTASI NILAI-NILAI PENDIDIKAN ISLAM DALAM KONTEKS MODERN: TINJAUAN TERHADAP PRAKTIK DAN TANTANGAN. TA'LIM: Jurnal Studi Pendidikan Islam, 7(1), 93-116.
- Sukana, S. (2024). Transformasi Pengawas Pendidikan Agama Islam (PAI) Di Era Digital: Tantangan Dan Peluang Tahun 2024. Jurnal Pendidikan Tambusai, 8(1), 3955-3965.
- Permana, B. S., Hazizah, L. A., & Herlambang, Y. T. (2024). Teknologi Pendidikan: Efektivitas Penggunaan Media Pembelajaran Berbasis Teknologi Di Era Digitalisasi. Khatulistiwa: Jurnal Pendidikan dan Sosial Humaniora, 4(1), 19-28.
- Janah, B. U., & Ristianah, N. (2024). Penerapan Metode Blended Learning dalam Meningkatkan Kualitas Pembelajaran Pendidikan Agama Islam. Sasana: Jurnal Pendidikan Agama Islam, 2(2), 121-128.